

UREDBA O PRAVICAH IN DOLŽNOSTIH BEGUNCEV V REPUBLIKI SLOVENIJI

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vrste pravic)

(1) Ta uredba določa načine in pogoje za zagotavljanje pravic in dolžnosti beguncev v Republiki Sloveniji.

(2) Begunci imajo po tej uredbi pravico do pomoči pri vključevanju v okolje, pravico do nastanitve, pravice do socialnega in zdravstvenega varstva, pravice do šolanja, izobraževanja, zaposlovanja in dela ter pravico do brezplačne pravne pomoči.

2. člen

(izvzetje dohodkov in prejemkov)

Pri ugotavljanju upravičenosti do pomoči pri vključevanju v okolje in do nastanitve iz 11., 13., 23. in 29. člena te uredbe se kot dohodek ali prejemek ne štejejo začasna denarna pomoč, denarna socialna pomoč in denarno nadomestilo za zasebno nastanitev.

3. člen

(prepoved posredovanja podatkov)

Državni organi, organi lokalnih skupnosti, nosilci javnih pooblastil in druge organizacije, ki izvajajo posamezne postopke po tej uredbi, ne smejo izvorni državi posredovati podatkov o beguncih, ki so jih pridobili pri izvajanju teh postopkov.

II. POMOČI PRI VKLJUČEVANJU V OKOLJE

4. člen

(prehodno obdobje)

Beguncem se zagotovijo pomoči pri vključevanju v okolje za obdobje največ treh let od dneva pridobitve statusa begunca v Republiki Sloveniji.

5. člen

(osebni integracijski načrt)

(1) Osebni integracijski načrt je dogovor med beguncem in ministrstvom, pristojnim za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) o izvajanju obveznosti, ki izhajajo iz tega načrta.

(2) Osebni integracijski načrt je osnova za izvajanje pomoči beguncu pri vključevanju v okolje in zajema:

- učenje slovenskega jezika,
- oceno potrebnega števila ur slovenskega jezika za uspešno opravljanje preizkusa znanja slovenskega jezika na osnovni ravni,
- spoznavanje kulture, zgodovine in ustavne ureditve Republike Slovenije,
- izobraževanje in usposabljanje za izboljšanje zaposlitvenih zmožnosti,
- možnosti za zaposlitev in delo,
- možnost nastanitve,
- možnosti aktivne vključitve v lokalno skupnost.

6. člen

(priprava osebnega integracijskega načrta)

(1) Ministrstvo pripravi osebni integracijski načrt na podlagi potreb, znanj, zmožnosti in sposobnosti begunca.

(2) V soglasju z ministrstvom lahko pripravo in izvedbo osebnega integracijskega načrta delno ali v celoti prevzamejo tudi drugi organi ter organizacije.

(3) Pri pripravi osebnega integracijskega načrta sodelujejo predstavniki pristojnih ministrstev in predstavniki lokalne skupnosti, kjer so begunci nastanjeni.

7. člen

(izvajanje osebnega integracijskega načrta)

(1) Osebni integracijski načrt se pripravi za obdobje enega leta v slovenskem in beguncu razumljivem jeziku.

(2) Ministrstvo po šestih mesecih oceni izvajanje osebnega integracijskega načrta in ga po potrebi vsebinsko in časovno spremeni oziroma dopolni.

8. člen

(učenje slovenskega jezika in spoznavanje kulture, zgodovine in ustavne ureditve)

(1) Ministrstvo beguncem zagotavlja plačilo stroškov:

- tečaja slovenskega jezika v obsegu največ tristo ur,
- tečaja o spoznavanju kulture, zgodovine in ustavne ureditve Republike Slovenije v obsegu največ trideset ur,

- enkratnega opravljanja preizkusa znanja slovenskega jezika na osnovni ravni,

- javnega prevoza do najbližjega pooblaščenega izvajalca za obiskovanje tečaja slovenskega jezika, za obiskovanje tečaja o spoznavanju kulture, zgodovine in ustavne ureditve Republike Slovenije in za enkratno opravljanje preizkusa znanja slovenskega jezika na osnovni ravni.

(2) Beguncu lahko ministrstvo iz posebej utemeljenih razlogov odobri še do največ sto ur učenja slovenskega jezika.

9. člen

(izvajanje tečaja slovenskega jezika)

(1) Tečaj slovenskega jezika se praviloma izvede v obdobju šestih mesecev od dneva pridobitve statusa begunca, razen v primerih, ko so begunci:

- končali šolanje na katerikoli stopnji v Republiki Sloveniji,

- bili vsaj tri leta vključeni v redni izobraževalni program v Republiki Sloveniji,

- že pridobili potrdilo o uspešno opravljenem preizkusu znanja slovenskega jezika na vsaj osnovni ravni,

- zaradi okvar zdravja, ki onemogočajo vsakdanje sporazumevanje, nezmožni opraviti izpit iz znanja slovenskega jezika na osnovni ravni.

(2) Beguncem, starejšim od šestdeset let in nepismenim, se zagotovi prilagojen program, s katerim bodo pridobili znanje slovenskega jezika za potrebe vsakdanjega sporazumevanja.

10. člen

(opravljanje preizkusa)

(1) Po končanem tečaju begunci opravljajo preizkus znanja slovenskega jezika na osnovni ravni.

(2) Preizkus znanja, pridobljenega na tečaju, se opravlja po enakih kriterijih, ki se zahtevajo za preizkus znanja slovenskega jezika za pridobitev državljanstva Republike Slovenije.

11. člen

(kritje stroškov za nostrifikacijo in izpite)

Beguncem brez dohodkov in drugih prejemkov stroške nostrifikacije spričeval, diplom in opravljanja izpitov, ki nadomestijo potrdila o zaključenem šolanju in izobraževanju, krije ministrstvo.

12. člen

(zagotavljanje informacij, potrebnih za vključevanje v okolje)

(1) Ministrstvo zagotovi beguncem informacije, potrebne za njihovo lažje vključevanje v okolje, v slovenskem in njim razumljivem jeziku.

(2) Ministrstvo v ta namen zagotovi in posreduje ustrezne informacije, predvsem s področja nastanitve, uveljavljanja denarnih pomoči, socialnega in zdravstvenega varstva, izobraževanja, zaposlovanja in brezplačne pravne pomoči.

13. člen

(začasna denarna pomoč)

Begunci brez dohodkov in drugih prejemkov, premoženja in zavezancev, ki so jih v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in zmožni preživljati, so šest mesecev od dneva pridobitve statusa begunca upravičeni do začasne denarne pomoči.

14. člen

(ugotavljanje upravičenosti)

Pri ugotavljanju upravičenosti do začasne denarne pomoči se upošteva osnovni znesek minimalnega dohodka, določen s predpisi s področja socialnega varstva, in dohodek, ugotovljen na način, ki je s predpisi s področja socialnega varstva določen za ugotavljanje upravičenosti do denarne socialne pomoči, kolikor s to uredbo ni določeno drugače.

15. člen

(odmera začasne denarne pomoči)

(1) Višina začasne denarne pomoči se beguncem, ki nimajo dohodkov in drugih prejemkov, premoženja in zavezancev, ki so jih v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in zmožni preživljati, določi v višini minimalnega dohodka.

(2) Višina začasne denarne pomoči se beguncu, ki ima dohodek in druge prejemke, določi tako, da se od minimalnega dohodka odšteje višina povprečnega dohodka in drugih prejemkov, ki jih je begunec prejel v preteklih treh mesecih.

(3) Višina začasne denarne pomoči se družini begunca določi kot razlika med seštevkom minimalnih dohodkov vseh družinskih članov in seštevkom povprečnih dohodkov in drugih prejemkov vseh družinskih članov, prejetih v preteklih treh mesecih.

16. člen

(merila za izračun začasne denarne pomoči)

(1) Višina začasne denarne pomoči za begunce se v razmerju do osnovnega zneska minimalnega dohodka določi po naslednjih merilih:

- za odraslo osebo oziroma vlagatelja 1,0,
- za vsako naslednjo odraslo osebo v družini 0,7,
- za otroka do 18. leta starosti 0,3,
- za mladoletno osebo brez spremstva 1,0.

(2) Kot prva odrasla oseba se šteje oseba, ki uveljavlja začasno denarno pomoč.

(3) V primeru mladoletnih oseb, ki so v Republiki Sloveniji s samo enim od staršev, se začasna denarna pomoč poveča za 30% osnovnega zneska minimalnega dohodka.

17. člen

(zmanjšanje začasne denarne pomoči)

Beguncem se začasna denarna pomoč zmanjša:

- za 15%, če imajo zagotovljeno brezplačno nastanitev,
- za 40%, če imajo zagotovljeno brezplačno prehrano,
- za 55%, če imajo zagotovljeno brezplačno nastanitev in brezplačno prehrano.

18. člen

(vloga za začasno denarno pomoč)

(1) Postopek za uveljavitev pravice do začasne denarne pomoči se začne na zahtevo begunca.

(2) Zahtevek za začasno denarno pomoč se vloži na obrazcu za dodelitev začasne denarne pomoči, ki ga določa ta uredba.

(3) Begunci so dolžni ministrstvu sporočiti vsa dejstva in okoliščine oziroma spremembe, ki vplivajo na odločitev o dodelitvi začasne denarne pomoči.

(4) Begunci morajo nova dejstva in okoliščine oziroma spremembe iz prejšnjega odstavka sporočiti v osmih dneh od dne, ko so nastale oziroma so zanje izvedeli.

19. člen

(izplačevanje začasne denarne pomoči)

(1) O dodelitvi začasne denarne pomoči odloči ministrstvo z dokončno odločbo.

(2) Začasna denarna pomoč se dodeli za obdobje treh mesecev in se izplačuje mesečno.

(3) Začasna denarna pomoč gre beguncu od prvega dne naslednjega

meseca po vložitvi zahtevka.

(4) Začasna denarna pomoč beguncev - mladoletnikov brez spremstva se izplačuje njihovim skrbnikom, začasna denarna pomoč za samsko osebo oziroma družino pa se izplačuje praviloma vlagatelju.

20. člen

(vrnitev neupravičeno prejete začasne denarne pomoči)

Begunec je neupravičeno prejeto začasno denarno pomoč dolžan vrniti.

III. NASTANITEV

21. člen

(nastanitev beguncev)

(1) Beguncem se za obdobje šestih mesecev od dneva pridobitve statusa begunca zagotovi nastanitev v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva.

(2) Za posebej ranljive skupine beguncev, zlasti pa mladoletne osebe brez spremstva, invalide, starejše osebe, nosečnice, ženske brez spremstva, enostarševske družine z mladoletnim otrokom, žrtve spolnih zlorab, mučenja ali organiziranega nasilja, ministrstvo organizira ustrezno nastanitev na podlagi mnenja komisije, sestavljene iz predstavnikov ministrstva, pristojnega centra za socialno delo in lokalne skupnosti, ter glede na njihove specifične potrebe.

(3) Nastanitev posebej ranljivih skupin beguncev se lahko na podlagi mnenja komisije iz prejšnjega odstavka podaljša, in sicer dokler trajajo razlogi, zaradi katerih je bila oseba uvrščena v eno izmed ranljivih skupin.

(4) Stroške nastanitve iz tega člena krije ministrstvo.

22. člen

(denarno nadomestilo za zasebno nastanitev)

Od dneva pridobitve statusa begunca, vendar najdalj tri leta, so begunci upravičeni do prejemanja denarnega nadomestila za zasebno nastanitev (v nadaljevanju: denarno nadomestilo), ki ga izplačuje ministrstvo.

23. člen

(odmera denarnega nadomestila)

(1) Višina denarnega nadomestila se beguncem, ki nimajo dohodkov in drugih prejemkov, premoženja in zavezancev, ki so jih v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in zmožni preživljati, določi v odstotku osnovnega zneska minimalnega

dohodka iz 24. člena te uredbe.

(2) Višina denarnega nadomestila se beguncu, ki ima dohodke in druge prejemke, premoženje in zavezanca, ki ga je v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžan in zmožen preživljati, določi tako, da se od denarnega nadomestila iz prejšnjega odstavka tega člena odšteje višina povprečnih dohodkov in drugih prejemkov, ki jih je begunec oziroma zavezanec prejel v preteklih treh mesecih.

(3) Višina denarnega nadomestila se družini begunca določi kot razlika med denarnim nadomestilom iz prvega odstavka tega člena in seštevkom povprečnih dohodkov in drugih prejemkov vseh družinskih članov, ki so jih prejeli v preteklih treh mesecih.

24. člen

(višina mesečnega denarnega nadomestila)

Višina mesečnega denarnega nadomestila je odvisna od števila družinskih članov in se določi v skladu z ustreznim odstotkom osnovnega zneska minimalnega dohodka in znaša:

Št. družinskih članov	Odstotek osnovnega zneska minimalnega dohodka
1	75%
2	120%
3	150%
4	180%
5	210%
6	230%
7 ali več	250%

25. člen

(najemnina po pogodbi)

V primeru, ko je pogodbeni vsota najemnine in drugih stroškov, ki izvirajo iz najema stanovanja, nižja od odstotka osnovnega zneska minimalnega dohodka, določenega v prejšnjem členu, se beguncu izplača denarno nadomestilo za zasebno nastanitev v pogodbenem znesku.

26. člen

(vloga za denarno nadomestilo)

(1) Postopek za uveljavitev denarnega nadomestila se začne na zahtevo begunca.

(2) Zahtevek za denarno nadomestilo se vloži na obrazcu za dodelitev denarnega nadomestila, ki ga določa ta uredba.

(3) Begunec mora zahtevku za denarno nadomestilo priložiti registrirano najemno pogodbo oziroma predlog za registracijo najemne pogodbe, iz katerega je razvidno, kdaj je bil predlog podan.

(4) Begunci so dolžni ministrstvu sporočiti vsa dejstva in okoliščine oziroma spremembe, ki vplivajo na odločitev o dodelitvi denarnega nadomestila.

(5) Begunci morajo nova dejstva in okoliščine oziroma spremembe iz prejšnjega odstavka sporočiti v osmih dneh od dne, ko so nastale oziroma so zanje izvedeli.

27. člen

(izplačevanje denarnega nadomestila)

(1) O dodelitvi denarnega nadomestila odloči ministrstvo z dokončno odločbo.

(2) Denarno nadomestilo se dodeli in izplačuje za obdobje treh mesecev.

(3) Denarno nadomestilo gre beguncu od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi zahtevka.

(4) Denarno nadomestilo beguncem - mladoletnikom brez spremstva se izplačuje njihovim skrbnikom, denarno nadomestilo za samsko osebo oziroma družino pa se izplačuje praviloma vlagatelju.

28. člen

(vrnitev neupravičeno prejetega denarnega nadomestila)

Begunec je neupravičeno prejetu denarnu nadomestilo dolžan vrniti.

29. člen

(nastanitev beguncev - dijakov in rednih študentov)

(1) Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za šolstvo, organizira nastanitve beguncev s statusom dijaka ali rednega študenta brez dohodkov in drugih prejemkov, premoženja in zavezancev, ki so jih v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in zmožni preživljati, v dijaških in študentskih domovih.

(2) Stroške nastanitve iz prejšnjega odstavka krije ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

30. člen

(zagotovitev prehrane)

(1) Beguncem, ki so nastanjeni v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva, se lahko zagotovi tudi prehrana.

(2) Kolikor je prehrana organizirana, se v skladu z možnostmi beguncem lahko zagotovi prehrana, ki ustreza njihovemu verskemu prepričanju.

IV. SOCIALNO VARSTVO

31. člen

(socialno varstvo beguncev)

Begunci so pri uveljavljanju pravic iz socialnega varstva izenačeni s tujci z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji.

V. ZDRAVSTVENO VARSTVO

32. člen

(zdravstveno varstvo beguncev)

Begunci so upravičeni do zdravstvenega varstva v skladu s predpisi, ki urejajo zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje.

VI. ŠOLANJE IN IZOBRAŽEVANJE

33. člen

(šolanje in izobraževanje beguncev)

Begunci so na področju predšolske vzgoje, osnovnošolskega, srednješolskega, visokošolskega in univerzitetnega izobraževanja izenačeni s slovenskimi državljani.

VII. ZAPOSLOVANJE IN DELO

34. člen

(zaposlovanje in delo)

Begunci so pri uveljavljanju pravic iz naslova zaposlovanja in dela izenačeni s slovenskimi državljani.

35. člen

(dodatna strokovna usposabljanja)

Ministrstvo lahko v sodelovanju s pristojno službo Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje na podlagi osebnega integracijskega načrta omogoči beguncem dodatna strokovna usposabljanja z namenom izboljšanja njihovih zaposlitvenih možnosti.

36. člen

(povrnitev prevoznih stroškov)

Ministrstvo beguncem povrne stroške javnega prevoza, ki nastanejo zaradi iskanja zaposlitve na lastno pobudo, in dodatnih strokovnih usposabljanj iz prejšnjega člena, ob predložitvi ustreznih dokazil.

VIII. BREZPLAČNA PRAVNA POMOČ

37. člen

(brezplačna pravna pomoč)

Begunci so pri uveljavljanju pravice do brezplačne pravne pomoči izenačeni s slovenskimi državljani.

IX. DOLŽNOSTI BEGUNCEV

38. člen

(splošne določbe)

Begunci so dolžni spoštovati ustavno ureditev, zakone, predpise in druge splošne akte Republike Slovenije ter ukrepe državnih organov.

39. člen

(dolžnost obveščanja)

Begunci so dolžni spoštovati in izvajati dogovorjene obveznosti, ki so določene v osebnih integracijskih načrtih ter ministrstvo obveščati o vseh spremembah, ki vplivajo na uresničevanje osebnih integracijskih načrtov in uveljavljanje pravic, zlasti pa o:

- pridobljeni denarni socialni pomoči, dohodkih in drugih prejemkih ter premoženju,
- opravljanju preizkusa znanja slovenskega jezika,
- uspešnosti šolanja na vseh stopnjah izobraževanja,
- zaposlitvi,
- spremembi naslova prebivanja.

40. člen

(omejitev pomoči)

Beguncem, ki ne izpolnjujejo dogovorjenih obveznosti v okviru osebnih integracijskih načrtov, se lahko omejijo nadaljnje

pomoči pri integraciji, določene z osebnim integracijskim načrtom.

X. ZAGOTAVLJANJE FINANČNIH SREDSTEV

41. člen

(zagotavljanje sredstev)

(1) Ministrstvo zagotavlja sredstva za:

- učenje slovenskega jezika,
- spoznavanje kulture, zgodovine in ustavne ureditve Republike Slovenije,
- nostrifikacijo spričeval in diplom ter opravljanje izpitov,
- zagotavljanje informacij, potrebnih za vključevanje v okolje,
- začasno denarno pomoč,
- oskrbo in nastanitev beguncev,
- denarno nadomestilo za zasebno nastanitev,
- dodatna strokovna usposabljanja,
- delovne zvezke, učne pripomočke, stroške, povezane z različnimi dejavnostmi, in ekskurzijami,
- posebno opremo in pomoči za otroke s posebnimi potrebami,
- zdravstveno varstvo beguncev,
- druge pomoči po tej uredbi.

(2) Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport zagotavlja sredstva za uresničevanje pravic iz naslova šolanja in izobraževanja beguncev, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pa zagotavlja sredstva za uresničevanje pravic iz naslova socialnega varstva, zaposlovanja in dela beguncev.

XI. PREHODNA DOLOČBA

42. člen

(pravice oseb, ki so pridobile status begunca pred uveljavitvijo te uredbe)

(1) Ne glede na določbo 4. člena te uredbe začne za osebe, ki so pridobile status begunca pred uveljavitvijo te uredbe, teči prehodno obdobje zagotavljanja pomoči pri vključevanju v okolje iz II. poglavja te uredbe z dnem njene uveljavitve, razen za tiste vrste pomoči iz navedenega poglavja, ki so jih te osebe pridobile že pred uveljavitvijo te uredbe oziroma je postopek njihovega priznanja ob uveljavitvi te uredbe še v teku.

(2) Šteje se, da je begunec že uveljavil pravico do začasne denarne pomoči po tej uredbi, če je pred uveljavitvijo te uredbe v skladu s predpisi o azilu in predpisi o socialnem varstvu

uveljavljaj pravico do denarne socialne pomoči.

XII. KONČNI DOLOČBI

43. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem, ko začne veljati ta uredba, preneha veljati Uredba o uresničevanju pravic tujcev, ki jim je priznan status begunca (Uradni list RS, št. 44/96).

44. člen

(uveljavitev)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.